

Umsögn um tillögu til þingsályktunar um aðgerðaáætlun gegn hatursorðræðu 2023-2026

Allsherjar- og menntamálanefnd

23. mars, 2023

Samtökin '78 fagna framkominni tillögu til þingsályktunar um aðgerðaáætlun gegn hatursorðræðu. Einnig vilja Samtökin þakka ráðuneytinu fyrir gott samráð og samstarf, en mikilvægt er að vinna sem þessi sé vönduð og ítarleg.

Hatursorðræða hefur vaxið á síðastliðnum árum, bæði bein hatursorðræða gegn minnihlutahópum en sú orðræða fer fyrst og fremst fram á samfélagsmiðlum og athugasemdakerfum netmiðla. Einnig hefur færst í aukana svokölluð óbein hatursorðræða, en þar er hægt að flokka meðvitaða upplýsingaóreiðu þar sem einstaklingar fullyrða eitthvað um ákveðna hópa gegn betri vitund, fagfólki og rannsóknnum. Þessi upplýsingaóreiða getur skapað ólgu og undiröldu sem byggir undir beina hatursorðræðu og mismunun, þá sérstaklega gegn minnihlutahópum.

Óbein hatursorðræða í formi upplýsingaóreiðu er hættuleg minnihlutahópum því hún miðar oft að því að draga úr trúverðugleika einstaklinga innan hópsins sem og sérfræðinga sem starfa með honum. Þar með normaliserar hún ómaklega gagnrýni og vantraust til viðkvæmra hópa sem aftur getur leitt til beinnar hatursorðræðu.

Samtökin '78 ítreka það sem kom fram á fundi með starfshópi forsætisráðuneytisins að skilgreina þarf hatursorðræðu á sem allra skýrasta máta, því ekki má veða að tjáningafrelsi einstaklinga og þarf því að setja skýr mörk á milli hvað getur talist til eðlilegrar tjáningar, samfélaginu til heilla; og hvað getur talist til hatursorðræðu sem getur skaðað einstaklinga, hópa og samfélagið allt. Gott væri að byggja þá skýringu á tilmælum Evrópuráðsins.

Að lokum lýsa Samtökin '78 yfir miklum vilja til þess að koma að þessari vinnu og hvetja stjórnvöld til að vera í góðu samráði við viðurkennd hagsmunasamtök.

F.h. Samtakanna '78,

Daniél E. Arnarsson, framkvæmdastjóri Samtakanna '78